

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

21 листопада 2017 року

м. Тернопіль

№ 33-р/к

*Про вжиття заходів щодо припинення дій,
які містять ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції*

Адміністративна колегія Тернопільського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання від 20.11.2017 № 76 «Про виявлення ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції» встановила наступне.

Теребовлянська міська рада (надалі – Міська рада) включена до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, є юридичною особою з організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування.

Дата державної реєстрації – 21.05.1997 року, дата запису – 19.06.2006, номер запису – 1 637 120 0000 000348.

Основним видом діяльності є "Державне управління загального характеру" (КВЕД 84.11).

Частиною першою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму, вжиття заходів, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється в т.ч. органами місцевого самоврядування. Згідно із частиною другою статті 4 цього Закону органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції.

Відповідно до частини 1 статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншим законодавством.

Виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, згідно статті 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи, які підконтрольні і підзвітні відповідним радам.

Акти ради, міського голови, виконавчого комітету, прийняті в межах своєї компетенції, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.

Виконавчим комітетом Теребовлянської міської ради прийнято рішення від 23.06.2016 № 96 «Про затвердження порядку проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів на території Теребовлянської міської ради» (надалі – Рішення). Додатком 1 Рішення затверджено положення про порядок визначення на конкурсній основі суб'єктів

господарювання – виконавців з надання комунальних послуг зі збирання та вивезення побутових відходів.

Відповідно до статті 1 Закону України "Про житлово-комунальні послуги" комунальні послуги – результат господарської діяльності, спрямованої на задоволення потреби фізичної чи юридичної особи, зокрема, у вивезенні побутових відходів в порядку, встановленому законодавством.

Згідно із пунктом 4 статті 7 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» до повноважень органів місцевого самоврядування належить визначення виконавця житлово-комунальних послуг відповідно до цього Закону в порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства.

Пунктом 55 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад відноситься, зокрема, визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.

Відповідно до статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до власних повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать, зокрема, вирішення питань збирання, транспортування, утилізації та знешкодження побутових відходів.

Підприємства, установи та організації всіх форм власності у сфері поводження з відходами мають право на участь у конкурсах на набуття права виконавця послуг у сфері поводження з побутовими відходами на певній території (пункт «е» частини першої статті 16 Закону України „Про відходи”).

У відповідності до вимог статті 35-1 Закону України „Про відходи”:

- орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах визначає виконавця послуг з вивезення побутових відходів з території населеного пункту;

- збирання та вивезення побутових відходів у межах певної території здійснюється юридичною особою, яка уповноважена на це органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, спеціально обладнаним транспортом.

Частиною 7 статті 28 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що порядок підготовки та проведення конкурсів, типові договори на надання житлово-комунальних послуг затверджує Кабінет Міністрів України.

Постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 №1173 «Питання надання послуг з вивезення побутових відходів» затверджено Порядок проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів (надалі – Порядок), який встановлює процедуру підготовки та проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту.

Згідно із пунктом 4 Порядку підготовка та проведення конкурсу забезпечується виконавчим органом сільської, селищної, міської ради або місцевою державною адміністрацією у разі делегування їй повноважень відповідними радами (надалі – організатор конкурсу) у порядку встановленому законом.

1. Виконавчий комітет Міської ради перед прийняттям рішення про оголошення проведення конкурсу щодо визначення виконавця послуг із збирання та вивезення твердих побутових відходів на території Тереховлянської міської ради, затвердив Рішенням положення про порядок визначення на конкурсній основі суб'єктів господарювання – виконавців з надання комунальних послуг зі збирання та вивезення побутових відходів (надалі – Положення). Абзацом 5 пункту 7 Положення зазначено, що до участі в конкурсі не допускаються суб'єкти господарювання які:

- мають поточну заборгованість по заробітній платі та заборгованість минулих періодів.

У відповідності до пункту 3 Порядку учасниками конкурсу можуть бути суб'єкти господарювання:

- установчими документами яких передбачено провадження діяльності у сфері поводження з побутовими відходами;
- які можуть забезпечити виконання обов'язків, визначених у частині другій статті 21 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».

Інших обмежень щодо участі суб'єктів господарювання у конкурсі на визначення виконавця послуг із вивезення побутових відходів чинними нормативно-правовими актами не встановлено.

Таким чином, Міська рада абзацом 5 пункту 7 Положення встановила обмеження, які можуть призвести до позбавлення суб'єктів господарювання, які виявили намір стати учасниками конкурсу, можливості приймати у ньому участь, що в свою чергу може призвести до обмеження конкуренції.

У відповідності до статті 42 Конституції України держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монополюючим становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція. Забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності покладено на Антимонопольний комітет України.

Згідно частини першої статті 15 Закону України "Про захист економічної конкуренції", будь-які дії чи бездіяльність органів місцевого самоврядування, які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції, визнаються антиконкурентними діями.

Дії Міської ради, які полягають у прийнятті рішення від 23.06.2016 № 96 «Про затвердження порядку проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів на території Теребовлянської міської ради», яким встановлено обмеження для суб'єктів господарювання, потенційних учасників конкурсу, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50 та абзацом 9 частини другої статті 15 Закону України "Про захист економічної конкуренції" у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, якими встановлюються не передбачені законами України заборони та обмеження самостійності підприємств, у тому числі щодо реалізації товарів.

2. Виконавчий комітет Міської ради прийняв рішення від 23.06.2016 № 97 про оголошення конкурсу щодо визначення виконавця послуг з надання комунальних послуг із збирання та вивезення твердих побутових відходів на території Теребовлянської міської ради. Оголошення про проведення вищезазначеного конкурсу опубліковане у Теребовлянській районній газеті «Воля» 1 липня 2016 року. Рішення про визначення виконавця послуг із вивезення твердих побутових відходів з території Теребовлянської міської ради прийнято виконавчим комітетом Міської ради 26.07.2016 року № 111, тобто на 26 день з дня публікації оголошення про проведення конкурсу.

Згідно пункту 8 Порядку організатор конкурсу публікує в офіційних друкованих засобах масової інформації не пізніше ніж за 30 календарних днів до початку конкурсу оголошення про проведення конкурсу, яке повинне містити, зокрема, інформацію про місце і час проведення конкурсу, прізвище та посада, номер телефону особи, в якій можна ознайомитися з умовами надання послуг з вивезення побутових відходів.

Пунктом 9 Порядку визначено, що кінцевий строк подання конкурсних пропозицій не може бути менший ніж 30 календарних днів з дати опублікування оголошення про проведення конкурсу.

Міська рада всупереч вимог пунктів 8 та 9 Порядку не дотрималась тридцятиденного терміну прийняття конкурсних пропозицій з дати опублікування оголошення про проведення конкурсу та не вказала в оголошенні інформацію про місце і час його проведення.

Такі дії Міської ради можуть призвести до позбавлення потенційних учасників конкурсу можливості приймати у ньому участь та тим самим до обмеження конкуренції.

У відповідності до статті 42 Конституції України держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монопольним становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція. Забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності покладено на Антимонопольний комітет України.

Згідно частини першої статті 15 Закону України "Про захист економічної конкуренції", будь-які дії чи бездіяльність органів місцевого самоврядування, які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції, визнаються антиконкурентними діями.

Дії Міської ради, які полягають у скороченні терміну прийняття від суб'єктів господарювання конкурсної пропозиції та не встановленні дати та часу проведення конкурсу з визначення виконавця послуг із вивезення твердих побутових відходів, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України "Про захист економічної конкуренції" у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції.

3. На території Тереховлянської міської ради у населених пунктах Вербівці, Довге, Деренівка, Долина, Слобідка, Кровинка, Ласківці, Лошнів, Нова Могильниця, Стара Могильниця, Острівець, Гумніська, Застіноче, Романівка, Сушин, Остальці послуги з вивезення твердих побутових відходів здійснює приватне підприємство «Катруб» (надалі - ПП «Катруб»). Рішенням виконкому Тереховлянської міської ради від 26.07.2016 № 111, ПП «Катруб» визнано переможцем конкурсу на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів на зазначеній території, відповідно до протоколу № 1 засідання конкурсної комісії по проведенні конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів від 25.07.2016. В конкурсі взяв участь лише один учасник – ПП «Катруб», його пропозиція не була відхилена і приватне підприємство визнано переможцем конкурсу.

Виконавчий комітет Тереховлянської міської ради в особі міського голови уклав договір від 03.08.2016 з ПП «Катруб» на надання послуг з вивезення побутових відходів на території вищезазначених населених пунктів з 03.08.2016 року до 31.07.2017 року.

Незважаючи на те, що строк дії договору закінчився і він не може бути пролонгований ПП «Катруб» залишається виконавцем послуги з вивезення побутових відходів на вказаній території до цього часу.

Відповідно до пункту 30 Порядку у разі коли в конкурсі взяв участь тільки один учасник і його пропозицію не було відхилено, строк, на який він визначається виконавцем послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту, повинен становити 12 місяців, після чого організовується і проводиться новий конкурс.

Виходячи з вищезазначеного, Міська рада надає ПП «Катруб» з серпня 2017 року право здійснювати діяльність з вивезення ТПВ без проведення конкурсу, що ставить його у привілейоване становище стосовно конкурентів.

Не проведення Міською радою конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів у визначений Порядком строк, може мати негативний вплив на конкуренцію на даному ринку.

У відповідності до статті 42 Конституції України держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монопольним становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція. Забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності покладено на Антимонопольний комітет України.

Згідно частини першої статті 15 Закону України "Про захист економічної конкуренції", будь-які дії чи бездіяльність органів місцевого самоврядування, які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції, визнаються антиконкурентними діями.

Дії Теробовлянської міської ради по наданню ПП «Катруб» з серпня 2017 року права здійснювати діяльність з вивезення твердих побутових відходів без проведення конкурсу, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50 та абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування в частині надання окремому суб'єкту господарювання переваг, які ставлять його у привілейоване становище відносно конкурентів, що може призвести до обмеження конкуренції.

Враховуючи вищевикладене, на підставі статей 7, 12, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» (зі змінами і доповненнями), статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктів 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія територіального відділення **рекомендує:**

Теробовлянській міській раді (вул. Тараса Шевченка, 8, м. Теробовля, ідентифікаційний код 04058456) вжити заходів щодо припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції та усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, шляхом:

- скасування абзацу 5 пункту 7 положення про порядок визначення на конкурсній основі суб'єктів господарювання – виконавців з надання комунальних послуг зі збирання та вивезення побутових відходів;

- підготовки та проведення конкурсу на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів на території Теробовлянської міської ради у населених пунктах Вербівці, Довге, Деренівка, Долина, Слобідка, Кровинка, Ласківці, Лошнів, Нова Могильниця, Стара Могильниця, Острівець, Гумніська, Застіноче, Романівка, Суцин, Остальці;

- дотримання тридцятиденного терміну прийняття конкурсних пропозицій з дати опублікування оголошення про проведення конкурсу та зазначення в оголошенні інформації про місце і час його проведення під час проведення майбутніх конкурсів.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Про результати розгляду рекомендацій адміністративної колегії необхідно повідомити Тернопільське обласне територіального відділення **в термін до 01 лютого 2018 року.**

За умови виконання положень рекомендацій провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції розпочато не буде.

Члени Колегії:

Н.Є. Чорномаз, в.о. голови територіального відділення

А.Г. Левченко, заступник начальника відділу

Г.С. Бібік, завідувач юридичного сектору